



## جای خالی هزار پرنده

سعید عاشقی

در روند گذار از شعر قدمایی یا به قول مرسوم شعر کلاسیک، با استناد به پیشنهادات نیما یوشیج و شعر نو تا دغدغه های ابتدایی هوشنگ ایرانی و تجارب شاملویی در آزاد کردن شعر از قید و بند لیکن در همین فاصله اندک ( در مقایسه با پشتوانه تقریبا هزار ساله ادبیات و شعر کلاسیک) فعل و انفعالاتی در این زائر و جریان جادث شده است که ورای هر برداشت و مقایسه و تفاسیری با دیگر قالب‌ها و ژانرها و انواع ادبی، همواره فصلی بر صفحات این کتاب افزوده شده و متعاقبا از متن و بطن چنین جریان و روالی، بسترها و آبشخورهایی اعم از انگاره های تئوریک و ریتوریک را از قیل شعر حجم، موج نو، حرکت، پسانیمایی و دیگر سروده ها و تجاری ذیل عنوان شعر دهه هفتاد شکل گرفته و مطرح شده است.

و اما این مقدمه درجیه ایست شاید برای تبیین بهتر و تمرکز بر دفتر شعری با همین رویکرد تحت عنوان: جای خالی هزار پرنده اثر شاعر جوان قزوینی مجید لواف که بیش از یک دهه او را دیده و شنیده ام و با اشعار و سروده هایش در حوزه شعر سبید آشنایی دارم و از اینکه اولین دفتر شعر خود را این همه دیر به چاپ رسانده (ضمن انتقاد از کم کوشی و تاخیرش) باز هم خوشحالم. جای خالی هزار پرنده با ۵۵ قطعه شعر آزاد در ۱۱۱صفحه توسط نشر نصیرا چاپ و منتشر شده است.آثاری که بیشتر با تکیه بر انسجام ها و رویکرد خطلی روایی (در شکل و شمایل عمومی و شبه کلاسیک در زائر سبید) شکل گرفته و بی آنکه دغدغه فراوری از مولفه های زبانی و شگرذ های فرمی و فرامتنی داشته باشد یا تمرکز بر عناصر عاطفه و حس آمیزی محتوایی و بعضا کشف و شهود های طریف و محتوا محور فراز و فرود شاعرانه ای را رقم زده اند.

همانطور که اشاره شد این دفتر شامل ۵۵ قطعه شعر می باشد (به گمان بنده عدم نامگذاری اشعار یکی از ویژگی های مثبت این قییل آثار می تواند باشد که از این تعداد بیش از دو سوم سروده ها از حجم روایی نسبتا بلند و غیر موجز برخوردارند. روایتهایی که در عین انسجام و یکدستی تابع شیوه های امروزی نبوده و بهواسطه ارائه دال و مدلول های خطلی از امکان حضور و مشارکت مخاطب در متن کاسته است.

در همین رابطه نکته ای حائز اهمیت است بدین شرح که، شعر خواب گرچه محدود به زبان و زمان ژانر یا کوتاه بلندیهایی فرمیک نیست؛ اما پوشش و جامه و جلوه آرایشی آن در هر برهه ای از زمان می تواند منجر به ایجاد جذایت و برخورد متفاوت مخاطب شود؛ مخاطبی که قرار است در دنیای کنونی بر حسب مولفه های چند صدایی، دیالوگ، ارجاعات فرامتنی، مرکززدایی و پرسینگ (انتقال از امری به امر دیگر) اثر با مشارکت او کامل گردد و این از جمله مواردیست که گاهی لازم است تا شاعر امروز ضمن آشنایی با آن در انعکاس و پرداخت موضوعی و بدل کردن ذهنیت ها به عینیت های شاعرانه خود از آن سود جوید. چرا که در ساده ترین تعریف شعر اتفاقی است که در زبان می افتد و زبان فقط و فقط یک ابزار معناسان یا به عبارتی رسانای معنا نیست.

بدون تردید مجید لواف با انتشار مجموعه جای خالی هزار پرنده برگی بر کتاب افتخارات شعر سبید قزوین افزوده است. اتفاقی که شاید می باید زودتر از این ها می افتاد.

به هر روی تولد این مجموعه را به شعر و شاعران قزوینی تبریک گفته و برای مجید لواف موفقیت های بیش از پیش آرزومندم.

شعری از دفتر جای خالی هزار پرنده:

باد اگر از لای در هم بوزد همه چیز خانه را خواهد برد حتی عکس های تو را من اما نگران باد نیستم تمام حواسم به پرندگانی ست که هر صبح

از شاخه های درخت آن طرف پنجره کوچ می کنند و هیچوقت باز نمی گردند

چاپ: موسسه ایران چاپ

آدرس: قزوین، خیابان آیت اله کاشانی (باغ دیر)، کوچه آزاد، پلاک ۲، هفته نامه پیام شهر.

شماره تماس: ۳۳۳۱۲۴۱   تلفن: ۳۳۳۱۲۴۲

وب سایت: payameshahr.qazvin.ir   پست الکترونیکی: payamshahr98@gmail.com

استفاده از مطالب و عکس های نشریه با ذکر منابع آزاد است.



## هنر اجرا و پیکرهای پیام آور

گفت و گو با زهرا غیاثوند؛ کارگردان و اجراگر پرفورمنس (هنر اجرا)

در اغلب اوقات این گونه است که برای کشف رمز و رازهای یک اثر هنری باید در وجود و ماهیت خالق آن جست و جو کنیم؛ چرا که یک اثر هنری به یکباره شکل نمی گیرد و مانند نوزادی که به تدریج در وجود مادر پرورانده و آفریده می شود، اثر هنری در وجود هنرمند شکل می گیرد، به تدریج با رشد سلول های هنرمند رشد می کند، با او راه می رود، می خندد، می خوابد و در نهایت به هنگام تکامل، بروز عینی یافته و متولد می شود. این فرآیند و اتفاق به نوعی خلق همراه با تغییر است و همان اتفاقی ست که آثار هنری «زهرا غیاثوند» را به گفته خودش شکل داده است. او که در مقطع کارشناسی رشته برق الکترونیک خوانده می گوید وقتی سال سوم کارشناسی بوده متوجه می شود، این رشته برای او به نوعی تکت بعدی ست و راضی اش نمی کند. شروع می کند به مطالعه کتاب های هنری، انسان شناسی و فلسفه و به این رشته ها علاقه مند می شود. سپس در کنکور کارشناسی ارشد هنر شرکت می کند و در رشته ادبیات نمایشی دانشگاه سوره تهران پذیرفته می شود. با زهرا غیاثوند درباره هنرش به پرفورمنس آرت است، به گفت و گو نشستیم.

گل اندام صفری

● **کدام ویژگی هنر تئاتر تو را جذب خودش کرد، طوری که تغییر رشته دادی؟**

بر خلاف بقیه هنرها تئاتر در لحظه به وجود می آید و در لحظه هم می میرد و آنچه که می ماند همه در حافظه تصویری و شنیداری ماست. این میرایی



## تئاتر سنتی یا رو حوضی در قزوین

مهدی نورمحمدی

در قزوین نیز مانند بسیاری از شهرهای کشور، تئاتر سنتی یا تخت حوضی از قبیل: مسخره بازی، تقلید، خیمه شب بازی، لال بازی، سیاه بازی، بقال بازی و دلفک بازی جریان داشت. ویژگی این گونه نمایش، بداهه پردازی و انتقاد از اوضاع جامعه در لباس طنز، ساده لوحی و مسخرگی بود. محمد باقر آصف زاده در این خصوص می نویسد: «در دوره قاجاریه، روحوضی کم کم در این شهر رخ نمود و چون جنبه بسیار تند و شدید انتقادی داشت و با مایه هایی از طنز و کنایه و مسخرگی انجام می شد و موجب خنده و نشاط تماشاگران را فراهم می ساخت، در مراسم سور و عروسی از آن استقبال شد و رواج یافت. اجرای این نمایش چنین بود که با تخته های مخصوصی روی حوض را با قالی یا قالچه فرش کرده و اطراف آن را می آراستند و به بازی مشغول می شدند. به همین دلیل آن را تئاتر

هفته نامه اطلاع رسانی شهرداری قزوین

صاحب امتیاز: شهرداری قزوین  
مدیرمسئول: عادل مهربانی

صفحه آرای و گرافیک: محمد (مرتضی) ملاعلیا



سه شنبه ۸ بهمن ماه ۱۳۹۸ | ۲ جمادی الثانی ۱۴۴۱ | شماره ۳۵۲

**اتفاقی در این هنر می افتد؟**

پرفورمنس یک شاخه هنری بین هنر تجسمی و تئاتر است که می گویند؛ ریشه اش مجسمه سازی می آید. در این هنر ما به دنبال کالاستیم و چیزی که مهم است فرآیند تغییر است. من خودم در حال تغییرم که آن را به شکل اثر هنری نشان می دهم. مترسال اصلی پرفورمنس هنر بدن انسان است. نگاه هنر معاصر به مترسال هنسر تغییر کرد و به جز ابزار قبلی، بدن نیز به عنوان یک مفهوم وارد هنر شد. من فکر می کنم در دنیای مدرن پیکره توسط تکنولوژی، جنگ و اتفاقات دیگر خمیده و مجاله شده و آدم ها گوزپشت شده اند. آن چیزی که اینها را به حالت اول و عزت انسانی شان باز می گردانند. این است که این پیکرها را ببینیم و در موردشان حرف بزنیم.

● **تا به حال چند اجرا داشته ای و به کدام شان بیشتر از همه علاقه داری؟**

من به همه اجراهایم که ۱۶ اجرای پرفورمنس درباره موضوعات مختلف اجتماعی و انسانی و یک لند آرت درباره باغستان قزوین است، تعلق خاطر دارم و هنوز درباره همه شان عمیقاً فکر می کنم. تغییر در این هنر خیلی مهم است و اولین کسی که تغییر می کند اجراگر است. اگر کسانی که اجرا می کنند متعهد و پایبند باشند تغییر را واقعاً حس می کنند. در این هنر قرار بر بازی کردن نیست. قرار بر عمل کردن است. اینکه به آنچه ایمان داری پایبند باشی، اراده داشته باشی و عمل کنی. اگر این اتفاق بیفتد تماشاگران هم تو را درک می کنند، با تو ارتباط برقرار می کنند و همزمان با تو تغییر می کنند. من



**ادبیات در شهر**

### نامه باستان

گمان میز که به پایان رسید کار مفان هزاره یاده ی تا خورده در رگ تاک است

ندا خوینی

شاهنامه فردوسی کتابی است مشتمل بر ۴۹۶۱۸بیت شعر که در آن ۶۴۲واژه عربی به کار رفته است و این ابیات از نظر موضوعی به سه بخش اساطیری، حماسی(یا پهلوانی) و تاریخی تقسیم می شود؛ اما هیچ بخشی از این سه بخش عاری از محتوای اسطوره نیست. در این مجال تلاش خواهیم کرد که هر چند مختصر و اندک شاهنامه و اساطیر ایران را آنگونه که در خور شان و مقام حکیم طوس است به دستداران فرهنگ و تمدن و ادب ایران معرفی کنیم. به طور قطع تاکید بیشترمان بر بخش حماسه و اسطوره خواهد بود که بازتاب و وضیعت جامعه باستان و شامل نکاتی در انسان شناسی فرهنگی است که از سلسله های پیشدادی و کیانی (پیش از تاریخ) تا حماسه (داستانهای پهلوانی) را مورد بررسی قرار خواهیم داد تا مخاطب فهم و دانایمان را با ریشه های داستانهای شاهنامه آشنا کنیم. منبع اولیه حکیم فردوسی درسردون شاهنامه ۱۰۰۰ بیت است که ابومنصور محمد بن احمد توسی ملقب به دقیقی سروده بود و فردوسی آن را پرورده و ادامه داده است. بر طبق منابع هزار بیتی که دقیقی سروده

**کتاب شهر**

### کتاب «اخبار مشاهیر ادب معاصر در مطبوعات» منتشر شد

کتاب «اخبار مشاهیر ادب معاصر در مطبوعات، از دوره قاجار تا عصر حاضر، به کوشش مهدی نورمحمدی توسط نشر علم منتشر شد. این کتاب، جستجویی است گسترده در روزنامه ها و مجلات دوره قاجار تا عصر حاضر که در آن، اخبار و مطالب مربوط به پنج تن از مشاهیر ادب معاصر گردآوری شده است. با توجه به این که اخبار فراهم آمده، اطلاعات و آگاهی های ارزشمند و نکات جدید و بعضاً منتشرنشده ای را دربارۀ زندگی، اشعار، آثار و افکار مشاهیر ادب معاصر در اختیار قرار

گاهی بازتاب هایی از تماشاگرانم می گیرم که مثلاً می گفت من بعد از اجرا که به خانه رسیدم ساعت ها گریه کردم. این به این خاطر است که این هنر باعث می شود تو روبه روی خودت باید و به یک آگاهی جدید برسی. بین اجراهایم، اولی را که درباره زنان مهاجر افغان بود را خیلی دوست دارم. در این اجرا که در یک نانوائی در خیابان تبریز قزوین اجرا کردم از زنان افغان خواستم خمیر نان رابه شکل آرزوها، ترس ها و رنج هایشان در بیاورند. خمیرها که پخته شد از آنها خواستم نان را بخورند و بهشان گفتم سیاست مثل نان است. شما امروز نانی را می خورید که قبلاً خودتان درست کرده اید.

به نظر من همه آدم ها پیامبر یک پیکر منحصر به فرد هستند. در این هنر مفهومی در لحظه به وجود می آید و از بین می روند. تاثیر این هنر این است که خوب نگاه کنیم، قضاوت نکنیم و از طریق بدن ارتباط برقرار کنیم نه از طریق چیزهایی گفته شده و می دانسته ایم.

● **برنامه ات برای ادامه کار و سالهای آینده چیست؟**

هنر ما به زندگی و شرایط اجتماعی و خانوادگی گره خورده اما آن چه که می دانم این است که به هنرم متعهد هستم و در هر شرایطی آن را ادامه می دهم. تمام حرف این هنر این است که با شعور و آگاهی با آدم ها و در سطحی فراتر از رابطه روزمره، ارتباط برقرار کنیم. بنابراین هر جا تماشاگران هم تو را درک می کنند، با تو ارتباط کتم با هنرم آن را نشان دهم.

"باران رحمت"  
رسول اکرم صلی الله علیه و آله: لا تَستَراُ اَمَنُی بَحرَ ما تَجاوَزَ اَمانَنا و الصَّلاةَ و اَتَمُّ الرِّکَاةَ و قَربُا الطَّیِّبُ...  
آنکه همواره در خیر و خوبی اند تا وقتی که یکدیگر را دوست ندارند، نماز را برپا دارند، زکات بدهند و میهمان را گرمی بدارند...  
امالی (طوسی) ص ۶۴۷ ح ۱۳۴۰

● **"احکام"**

سوال: اگر شخصی به اشتباه گمان برد که وقت نماز صبح تمام شده و نماز خود را به نیت قضا بخواند و هنگام نماز ظهر بفهمد که نماز صبح قضا نشده بود، حکم نمازی که خوانده چیست؟

جواب: اگر به قصد وظیفه فعلیه و آنچه بر عهده او می باشد نماز را خوانده، صحیح است.

**یک اثر یک تجربه**



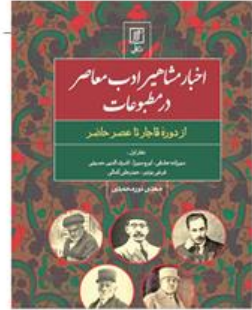
### ذهن چرخان چون ماشین لباسشویی

احسان میرزایی

جرقه اولیه خلق هر اثر هنری از یک ایده یا سوزۀ شروع می شود که گاهی برگرفته از چیزهایی است که در اطراف مان می بینیم و به سادگی از آن عبور می کنیم. ایده فیلم من هم از آشپزخانه شروع شد و آن هم از لباس شویی سفید نسبتاً قدیمی که در گوشه آشپزخانه خانه ما سال هاست که جا خوش کرده و زحمت شست و شوی لباس ها را می کشد و کمک دست مادر است. یک روز که لباسشویی کار می کرد و من نیز در آشپزخانه بودم، به یکباره چرخش دورانی لباس ها از درب نسبتاً بزرگ و شیشه ای ماشین توجه من را به خودش جلب کرد. اندکی به لباسشویی نگاه کردم و باخودم گفتم چطور می شود که لباس دون این دستگاه مکانیکی ساخت دست بشر شسته و پاکیزه می شود؟

همین طور که به لباس شویی نگاه می کردم صدای اخبار هم در گوشم منعکس می شد که می گفت: «رایس جمهور آمریکا از توافق برجام خارج شد و سران کشور های اروپایی دب بی تلاش برای انجام تعهدات برجامی خود هستند تا این توافق را زنده نگهدارند»

همین طور که صدای گوینده اخبار را می شنیدم، باخودم گفتم کاش می شد جای این لباس ها سر سیاستمداران جهان بود که قبل از هر تصمیمی سرشان را داخل این دستگاه می کردند تا افکار پلید ذهنشان شسته شود. به سرم زد که فیلمی تجربی بسازم تا با نگاهی تجربی این مفهوم را به تصویر بکشم. پس تصمیم گرفتم فیلمی کوتاه و تجربه گرا بسازم. سعی ام این بود تا المان های ساخت یک فیلم تجربی را در ساخت فیلمم رعایت کنم؛ اما من اول راه بودم و هنرجوی تازه فیلمسازی که اصلاً فیلم تجربی نساخته بود؛ اما به خودم ایمان داشتم که باید و باید این فیلم ساخته شود. شروع به تحقیق کردم از برادرم، از دوستان و موتورهای جست و جو گر کمک گرفتم و درباره جنگ و صلح و هر نماد و علامتی که می توانست به من کمک کند تحقیق کردم، مطلب را جمع و دسته بندی کردم و سعی کردم و فقط تلاش داشتم تا از توان خودم بهره بگیرم و از آن جایی که با تدوینگری آشنا بودم تمام صحنه های فیلم را که نیاز به ساخت کارتون داشت، خودم با کامپیوتر شخص ام ساختم. اما ساخت هر اثری مشکلاتی با خود دارد از جمله اینکه چون من تازه کار بودم نمی توانستم به دنبال تهیه هسته یا حتی دوستانی که در امر فیلمسازی هستند بروم. البته با چند نفر موضوع ساخت فیلم را درمیان گذاشتم و با اعتماد بالایی می گفتم که مطمئن هستم فیلم خوبی از آب درمی آید و هدفم از ساخت این فیلم حضور در جشنواره بین المللی فیلم کوتاه تهران است؛ ولی بعضی ها لبخندی بر صورت داشتند و جویری نگاهم می کردند که انگار من شوخی می کنم. این باعث شد که بدانم در این راه تنها هستم و فقط خودم و خودم هستم که باید این راه را بروم. سعیم را کردم که اول تمام اصول و چهارچوب ها را رعایت کنم که وقتی کار تمام شد از کارم راضی باشم. وقتی کار به پایان رسید چندبار فیلم را تماشا کردم و هر مرتبه با دقت به فریم به فریم فیلم توجه می کردم که اشتباهی در کار وجود نداشته باشد. خدا را شکر فیلمم را که تازمانی جشنواره دیدم، یاد این شعر افتادم؛ هرچیز که در جستن آئی آئی



شخصیت های مشهور ادبیات معاصر شده و گامی جهت پژوهش های بعدی درباره آنان محسوب می شود.

در مجموع، این کتاب حاوی ۲۲۱خبر است که ۶۶ عنوان آن به میرزآده عشقی، ۴۴ عنوان به ایرج میرزا، ۴۱ عنوان به نسیم شمال، ۵۰ عنوان به فرخی یزدی و ۲۰ عنوان به حیدرعلی کمالی اختصاص یافته است.